

אפר למחשבה

מחשבות על השריפה בכרמל ועל הבעירה שבלב

יותם יעקבסון

יום שישי, נר שלישי של חנוכה. הלהבות עודן בוערות, חורכות ומכלות. המפונים טרם שבו לביתם ולחלקם אין בית לשוב אליו. הציניות המפעפעת שבי מבקשת לדעת האם שפרצה בא' חנוכה תבער שמונה ימים תמימים.

אני בבית, לא נסעתי לצלם את הלהבות מאכלות החיים, כפי שרבים חשבו שאעשה, כפי שרבים עשו. לא מצאתי בכך כל טעם. עזרה? - קצרה ידי מלהושיע.

האסון גדול, על כך אין כל צורך להרחיב במילים; נורא לקפח חיים באש, ונורא שמוות זה היה נחלתם של עשרות. נורא לאבד אדם קרוב ולדעת שכך נספה, נורא לאבד בית אהוב ומטופח על כל מה שיש בו, נורא לאבד יערות שוקקים, מפינות החמד המוריקות היחידות במדינה. כואב הלב על חיי הבר העשירים, שכמו העצים המתים, יחלפו שנים בטרם ישוקמו.

עוד בטרם כבות הלהבות ושוקע האפר על ארצנו ועל "ההר הירוק כל ימות השנה" מתגלות זוועות נוספות, שבשום פנים ואופן אסור שייעלמו בתוך השחור. אסור בשום פנים ואופן לתת לחיבוק האמיץ שניתן לכבאים, המונצח במצלמות הטלוויזיה, ולמילות העידוד של בכירי ממשלתנו, לשטות בנו. גם אסור ללכת שבי אחר הבעת פניו המודאגת של ראש ממשלתנו, שמביע בפומבי כאב כה גדול על הנספים, משמיע מילות ניחום למשפחותיהם ומחזק את האומה בימי "אסון לאומי". בראותי אותו כך איני יכול שלא להיזכר באחד המפקדים הבכירים בגזרה שבה שירתתי בדרום לבנון. כשהסתבר לו שחמישה חיילים מכוח גולני, ששהה במארב במדרונות נחל הסלוקי, נשרפו למוות, מיהר לטשטש את פקודת איסור הפינוי שנתן להם, מיהר אל השטח, וחי נפשי, מרח עצמו באפר שאסף והצטלם מתנשף מול מצלמות הטלוויזיה ששידרו לאומה כולה את צערו הכבד על מותם של חיילים שבמו ידיו ניסה להציל. אני מכיר רבים שהיו שם, שראו זאת. גם אני הייתי שם. ראיתי את האש והרחתי את המוות.

נדמה לי, שמראות הדאגה הכנה הנשקפת מפניהם של מנהיגינו, החיבוקים שאנו רואים בטלוויזיה והמילים הכואבות שמושמעות, הן מסוג ה'תרגולת', שאותה הכיר אותו קצין בכיר זה מכבר, ומתברר שלא רק הוא. הציבור טיפש. טיפש מספיק בשביל לקנות את זה. לכאב שלי על אירועי השריפה נוצק כאב נוסף, שבווער בתוכי ומבקש לפרוץ ולשרוף: כעס אדיר על השרלטנות שבה מנוהלת מדינה זו, ביתי, שכל מדיניותה בפועל נובעת בסופו של דבר מלחיצת ידיים של איילי הון ופוליטיקאים שדואגים זה לזה. איילי ההון והפוליטיקאים מחפים זה על זה ומזינים זה את זה בממון. את אודי העם העשנים, אותנו, הטיפשים דינו כדי לאפשר למחול השדים הבוערים הזה להתחולל, הם מזינים בשקרים.

"הכתובת הייתה על הקיר", אומרים היום. נכון, איש לא ידע ששריפה תפרוץ ביער, שלא זכה בטיפת גשם לרוויה מזה כשמונה חודשים, כי לא צפינו כזו בצורת. אולם רבים ידעו שאין די ציוד לכיבוי שריפות, שהציוד הקיים מיושן, שחומרים מעכבי בערה אזלו מהמחסנים זה מכבר, ושתרגול כולל של תרחישי שריפה גדולים (שהיו ריאליים ביותר מאז מלחמת לבנון השנייה) לא נערכו. שירותי הכבאות במדינה מתריעים על כך שנים והדו"ח הקרוב של מבקר המדינה מציין זאת במפורש. לגודל הזוועה מסתבר, שהאולמות בכמה ישיבות ממשלה, שנקבעו לעסוק בנידון, נותרו ריקים, שכל הדו"חות שנשלחו בעניין נותרו רק בגדר אותיות על נייר, וניירות, כידוע, קלים לבעור.

שלא כדרכי, מאז אמש אני עוקב בדריכות ובייאוש אחר דיווחי התקשורת. למרבה הציניות, פקידים במשרד האוצר בחרו להצהיר בתקשורת "שתקציב שירותי הכבאות גדול דיו, אלא שרוב רובו מנותב למשכורות, ולכן לא נותר כסף לרכישת ציוד ולאיימונים". כמה ערל לב צריך אדם להיות על מנת להיות מסוגל לומר מילים כאלו בעוד הוא יושב בלשכתו (או, סליחה, בביתו הדל, מכיוון שמדובר כבר בסוף שבוע), בעוד האנשים שאותם הוא מכפיש עסוקים בחירוף נפש בכיבוי השריפה, שהוא עצמו אחראי להתפשטותה האימתנית?

מדוע שירותי הכבאות במדינה מוזנחים כל כך? האם זוהי יד המקרה, הירדמות בשמירה? עצלות? אולי. אולי מדובר בהזנחה מטעמים חמורים הרבה יותר?

ייתכן שיש מי, שבימים אלו ממש, בעוד פניו המודאגות מופיעות על המרקע, מחכך ידיו בהנאה רבה מאחורי גבו, מהנהן לעצמו בלבו ויודע: "הצליח לי!"

למה הצליח? כי עכשיו סוף סוף יוכח שאין המדינה מסוגלת להקים שירותי כבאות מהימנים ותקינים. הפתרון שיוצע הוא כמובן הפרטה – הקמת גוף שירותי כבאות פרטיים. מי יקים כזה גוף? איילי הון פרטיים, המקורבים לחברי הממשלה הכואבת את האסון. מי יישלם לחברות הכבאות המופרטות? – המדינה! מי משלם למדינה? – לא טעיתם – אנחנו! כמו תמיד, גם כעת.

"אסון לאומי" נתניהו שב ואומר, ולא ברור עד כמה הוא מתכוון לכך, ועד כמה הוא משכנע את עצמו ומבקש לשכנע אחרים, שמדובר באסון כזה. נתניהו המסכן, הייתכן שחשש פן הקדנציה שלו כראש ממשלה תעבור ללא אירוע מחריד, רב נפגעים שכזה? הייתכן שצר לו שלא מדובר בפיגוע? חיבוקים חמים אחרי פיגוע היו יכולים לסייע לו בליבוי השנאה ובחיזוק חיילות השחיתות שלו. אבל לא, למרבה הצער – זו רק שריפה. שריפה, שבתור ראש ממשלה הוא אחראי ישיר לה, הגם שלא יודה בכך.

אסון לאומי, אני אומר, ויודע שזה המצב, אבל אין כוונתי לשריפה שבכרמל, אלא למסך העשן והערפול, ליערות השחיתות, שלא ניתן עוד לברא, שמשתרעים מאחוריו, נטועים בצפיפות רבה של ערבות הדדית ובזקיפות קומה, שרק הנעדרים יושר פנימי וציבורי מסוגלים לה.

כפי שפתחתי – בערבו של יום כאוב זה, ממני אליכם – מעט אפר למחשבה.

יותם יעקבסון, 3 דצמבר 2010

אבקש לסיים בהוקרה והערכה אין קץ לכבאים העומלים על מלאכתם, בניחומים לאבלים, באיחולי החלמה מהירה וקלה לפצועים ובייחולים לגשם, שיבוא במידה – ישקיע האפר, לא ייסחף האדמה ויביא את ברכתו עלינו. אמן.